

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum gula sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

num. Et quo autem...
negatio comitionis...
non potest amplius...
pro illo die esse con...
dino ieiunij, quia iā...
ieiunium solutum est...
sequitur quod non...
cadat sub precepto...
ieiunij. Non fit ergo...
exceptio in materia...
hac a regula praece...
pti negatiui, sed de...
claratur sub qua ra...
tione huiusmodi ne...
gationes cadunt sub...
precepto, scilicet, q...
sunt condiciones...
ieiunij. Et quia pri...
ma solutio ieiunij...
facit has conditio...
nes non posse pro...
pulo die induere con...
ditionē ieiunij, ideo...
non cadunt amplius...
sub precepto ieiunij.
Non fit autem...
iste pater de nega...
tione eius carnium,
& prohibitorij, quia...
absolute, & non for...
mam vt conditio iei...
unij cadit sub prae...
cepto illius tempo...
ris. Vnde & dicitur...
dominici quadra...
gesimae viget prae...
ceptum illud. Et per...
hoc patet communis...
opinionis veritas, &
ratio.

quia obseruatur ad imitationē
Christi: tū et quia per ipsum dis...
ponimur ad redēptionis nostrae
mysteria deuote celebrāda, & iō
in quolibet ieiunio interdicitur
esūs carnū. In ieiunio autē Qua...
dragesimali interdicitur vniuersa
liter etiā oua & lacticia, circa
quorū abstinentiā in alijs ieiunijs
diuersae consuetudines existunt
apud diuersos, quas quisq; obser...
uare debet secundū morē eorū,
inter quos conuersatur. Vnde *
Hierō. dicit de ieiunijs loquens.
Vnaquaq; prouincia abundet
in suo sensū, & praep̄ta maiori...
rū, leges Apostolicas arbitretur.

QVAESTIO CXLVIII.
De gula, in sex articulis diuisa.

DEINDE considerandum
est de gula.
ET CIRCA hoc quaruntur
sex.

- ¶ Primo, Vtrum gula sit peccatū.
- ¶ Secundo, Vtrum sit peccatum mortale.
- ¶ Tertio, Vtrum sit maximum peccatorum.
- ¶ Quarto, De speciebus eius.
- ¶ Quinto, Vtrum sit vitij capitale.
- ¶ Sexto, De filiabus eius.

ARTICVLVS PRIMVS.
Vtrum gula sit peccatum.

AD PRIMVM sic proceditur.
Vt q̄ gula non sit peccatū.
Dicit n. Dns Matth. 15. Quod in...
trat in os, non coinquinat homi...
nem: sed gula est circa cibos, qui
intraunt in hoīem. Cum ergo oē
peccatū coinquinet hominem,
videtur q̄ gula non sit peccatū.
¶ 2 Pr̄t. Nullus peccat in eo, qđ
vitare non potest: sed gula consi...
stit in immoderantia cibi, quam
non potest homo vitare. dicit n.
Grego. 30. Moral. * Quia per
esum voluptas necessitati misce...
tur, quod necessitas petat, &
quid voluptas suppetat, ignora...
tur. & * Aug. dicit in 10. confes...
sionis. Quis est Domine, qui aliquantū...
lum extra metas necessitatis ci...
bum non sumit? ergo gula non
est peccatum.

ET CIRCA hoc quaruntur
sex.
¶ 3 Pr̄t. In quolibet genere pec...
cati primus motus est peccatū:
sed primus motus sumendi ci...
bum non est peccatū, alioquin
fames & sitis essent peccata. ergo
gula non est peccatum.

SED CONTRA est, quod * Gre...
30. Moral. dicit, qđ ad consuetū...
spiritualis agonis non assurgitur,
si non prius intra nosmetipsos
hostis positus, gula videlicet ap...
petitus, edomatur, sed interior
hostis hominis est peccatum.

A RESPON. Dicendum, quod
gula nō nominat quemlibet ap...
petitum edendi, & bibendi, sed
inordinatum. Dicitur autem ap...
petitus inordinatus ex eo, quod
recedit ab ordine rationis, i quo
bonum uirtutis moralis consi...
stit. Ex hoc autem dicitur aliqd
esse peccatum, quod uirtuti con...
trariatur: unde manifestum est,
quod gula est peccatum.

AD PRIMVM ergo dicendum,
qđ id quod intrat in hominē per
modum cibi secundum suā sub...
stantiam & naturam, non coin...
quinat hominē spiritualiter: sed
Iudaei, contra quos Dominus lo...
quitur, & Manichēi opinabatur
qđ aliqui cibi immundos facerēt
non propter figuram, sed ppter
propriam naturam. Inordinata
autem ciborum concupiscentia
spiritualiter hoīem coinquinat.

AD II. dicendū, qđ sicut dictū
est, * uirtum gulā non consistit
in substantia cibi, sed in concupi...
scentia non regulata ratione: &
ideo si aliqs excedat in quantita...
te cibi non propter concupiscē...
tiam cibi, sed aestimans id sibi ne...
cessarium esse, non pertinet hoc
ad gulam, sed ad aliquam imperi...
tiā. Sed hoc solū pertinet ad gu...
lam, qđ aliquis propter concupi...
scentiam cibi delectabilis scien...
ter excedat mensurā in edendo.

AD III. dicendum, qđ duplex
est appetitus. Vnus quidem natu...
ralis, qui pertinet ad uires animae
vegetabilis, in quibus nō pōt ef...
se uirtus & uirtum, eo qđ nō pos...
sunt subijci rationi: unde & uis
appetitiua diuiditur contra retē...
riam, digestiuam, & expulsiuā,
& ad talem appetitū pertinet esu...
ries, & sitis. Est autem & alius ap...
petitus sensitiuus, in cuius cōcu...
piscencia uirtum gulā consistit.
Vnde primus motus gulā impo...
rtat inordinationem in appe...
titiu sensitiuo, qui non est sine
peccato.

ARTICVLVS II.
Vtrum gula sit peccatum mortale.

AD SECVDVM sic procedi...
tur. Videtur, quod gula nō
sit peccatum mortale. Omne n.
peccatum mortale contrariatur
alicui praep̄to decalogi, quod
de gula non uidetur. ergo gula
non est peccatum mortale.

¶ 2 Pr̄t. Oē peccatū mortale cō...
trariat charitati, ut ex * supradic...
tis patet: sed gula nō opponitur
Secunda Secunda S. Thomae.

do uertatur, spectat,
cuius contrarium in
litera dicitur.

¶ Ad hoc dicitur,
qđ excessus in eden...
do ex imperitia con...
tingit dupliciter.
Quandoque enim cō...
tingit ex imperitia
culpabili, scilicet
eius quod scire de...
ber, puta, si infir...
mus potens se custo...
dire a nociuis, quia
est diues &c. non
curat scire quid sibi
noceat, & sic ex im...
peritia errat in co...
medendo: & sic ex im...
peritia errat in qualitate,
aut quantitate &c.
non ex concupiscen...
tia, sed ex imperi...
tia, est peccatum gu...
lae, non formaliter,
sed materialiter. Quā...
doque autem con...
tingit ex imperitia
inculpabili, puta,
quia homo sanus co...
medit consueta, &
credit non esse sibi
nimis quod comedit,
aut non esse nociu...
um: & sic huiusmo...
di excessus non est
peccatum, & prope...
terea nullus uitiū
actus est. Cū igitur
in litera dicitur,
quod hoc solū per...
tinet ad gulam, quod
aliquis propter concu...
piscenciam cibi de...
lectabilis sciet̄ ex...
cedat mensuram in
edendo, de gula for...
maliter intellige. Nā,
vt dictum est, gula
materialiter aliter
esse potest: sicut &
detractio materia...
ter est, quae abique
detrahendi inentio...
ne ex loquacitate
fit. Et per hoc patet
solutio obiectorum.
Nam & prima ra...
tio concludit verum
de imperitia incul...
pabili. Secunda quo...
que concludit ve...
rum de actu, qui fit
ex imperitia, seu
ignorancia culpabi...
li. Spectat enim
hi actus saltem ma...
terialiter, & reducti...
ue, ad species, qua...
rum essent, si scien...
ter fuissent uoliti.

In corp. art.

¶ Super Quaestio In q. 154. ar...
t. 2. ad 6. &
centesimo quadage...
simo articulo. Artic...
lum secundum. mal. q. 14. ar...
t. 2. & Ro. 13. le. 3. &
Gal. 5. lec. 4.

¶ In articulo secun...
do quaestiois eius...
dem, dubium occur...
rit ex Martino in
quaestio. 2. de gula,
XX eiusdem